

ingediend op **23** (2021-2022) – Nr. 2-B
12 oktober 2022 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Brussel
en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn
uitgebracht door Jeroen Tiebout en Inez De Coninck
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

van de algemene rekening
van de Vlaamse Gemeenschap
en van de rekeningen van de rechtspersonen
onder het gezag van de Vlaamse Regering
voor het begrotingsjaar 2021

Documenten in het dossier:

- 23** (2021-2022) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2-A: Verslag aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën,
Begroting en Justitie
- 23-K** (2021-2022) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2021
- 23-N** (2021-2022) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2021
- 23-X** (2021-2022) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2021
- 36** (2021-2022) – Nr. 1: Rekeningenrapport van het Rekenhof over 2021

Vlaams
Parlement

Samenstelling van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Els Ampe.

Vaste leden:

Allessia Claes, Inez De Coninck, Sofie Joosen, Annabel Tavernier, Karl Vanlouwe;

Jan Laeremans, Klaas Sloomans, Els Sterckx;

Bart Dochy, Peter Van Rompuy;

Els Ampe, Gwenny De Vroe;

Stijn Bex, An Moerenhout;

Katia Segers.

Plaatsvervangers:

Arnout Coel, Veerle Geerinckx, Axel Ronse, Nadia Sminate, Jeroen Tiebout;

Filip Brusselmans, Carmen Ryheul, Suzy Wouters;

Karin Brouwers, Katrien Partyka;

Stephanie D'Hose, Maurits Vande Reyde;

Meyrem Almaci, Chris Steenwegen;

Ludwig Vandenhove.

INHOUD

I.	Brussel	4
1.	Toelichting door Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media.....	4
2.	Bespreking.....	5
3.	Indicatieve stemming	5
II.	Vlaamse Rand	5
1.	Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	5
2.	Bespreking.....	6
2.1.	Klaas Sloomans	6
2.2.	Stijn Bex.....	7
2.3.	Antwoord van minister Ben Weyts.....	7
3.	Indicatieve stemming	7
III.	Dierenwelzijn	8
1.	Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	8
2.	Bespreking.....	8
3.	Indicatieve stemming	9
	Gebruikte afkortingen	10

De Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn besprak het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2021 op 5 oktober 2022.

Tegelijk werden ook de BBT's besproken:

- beleids- en begrotingstoelichting Brussel. Begrotingsuitvoering 2021 (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 23-X/1);
- beleids- en begrotingstoelichting Vlaamse Rand. Begrotingsuitvoering 2021 (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 23-N/1);
- beleids- en begrotingstoelichting Dierenwelzijn. Begrotingsuitvoering 2021 (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 23-K/1).

Ook het Rekeningenrapport van het Rekenhof over 2021 (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 36/1) werd behandeld.

Voor Brussel, bevoegdheid van Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, was Jeroen Tiebout verslaggever. Voor Vlaamse Rand en Dierenwelzijn, bevoegdheden van Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, was Inez De Coninck verslaggever.

I. Brussel

1. Toelichting door Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media

2022 heeft nog een paar maanden te gaan en over enkele weken legt minister *Benjamin Dalle* zijn begrotingsopmaak voor 2023 voor. Toch neemt hij nog even de tijd om terug te blikken op 2021. De BBT over de begrotingsuitvoering 2021 voor het beleidsveld Brussel werd in mei 2022 aan het Vlaams Parlement bezorgd. Dat gaf de commissieleden de tijd om er grondig door te gaan. Daarom beperkt de minister zich nu tot een korte opsomming van de opmerkelijkste zaken.

In november 2020 stelde hij de BBT over de begrotingsopmaak 2021 voor (verslag zie *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 15/5-B). De commissie wisselde van gedachten over de besteding van het Vlaams Brusselfonds, de hervorming van de subsidielijijn 'Projecten voor Brussel' naar 'Polsslag Brussel', de coronamaatregelen en de opportuniteiten van de relancemiddelen voor het beleidsveld Brussel. De beheersovereenkomsten 2021-2025 met de strategische partners werden eind 2020 goedgekeurd en er lag een voorontwerp van decreet klaar om de verouderde begrotingsregels van de Vlaamse Gemeenschapscommissie te actualiseren en te moderniseren. De commissie gaf toen het vertrouwen om zijn plannen voor 2021 uit te voeren.

De minister houdt zijn toelichting verder kort en bondig.

Op SJ0-1SGI2ED-WT Brusselbeleid is er bijna 600.000 euro minder vastgelegd dan voorzien. Op dat artikel worden de investeringen van het Brusselfonds in de eigen infrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap boekhoudkundig gecorrigeerd als uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap. De kleinere vastlegging betekent dat er middelen geheroriënteerd worden naar extra investeringen in andere Brusselse infrastructuur.

Het budget voor de projectfinanciering Polsslag Brussel werd volledig aangewend. De minister ondersteunde daarmee 48 projecten.

Het budget van het Vlaams Brusselfonds werd in 2021 aangevuld met het overgedragen VAK van 2020, zijnde 1,15 miljoen euro. Aan het einde van 2021 werd 1,6 miljoen euro onbestede regulier VAK overgedragen naar 2022. De reden voor deze stijging

in overgedragen krediet heeft enerzijds te maken met de prioritaire inzet van het relancebudget voor gemeenschapsinfrastructuur in Brussel. Anderzijds worden middelen pas vastgelegd als het aangemelde dossier beschikt over alle noodzakelijke vergunningen. Soms kunnen middelen pas later dan gepland vastgelegd worden.

Dankzij de overdrachtsregeling voor het Brusselfonds gaat dit onbesteed regulier budget niet verloren en kan dat budget dus ook na 2021 ingezet worden voor doelmatige investeringen in de hoofdstad.

Van de in totaal 10 miljoen euro voorziene relancemiddelen werd in 2021 al de helft vastgelegd, onder meer via een investering van 3 miljoen euro in Nederlands-talige academies dko, verspreid over vijf Brusselse gemeenten. Men zit bovendien op schema om het resterend budget dit jaar volledig vast te leggen.

Voor de inhoudelijke details verwijst de minister graag naar de website van Coördinatie Brussel waar de volledige lijst van de subsidies, inclusief de bedragen en korte beschrijvingen, terug te vinden is. Ook de zeer gedetailleerde jaarverslagen van het Vlaams Brusselfonds en de rapporten van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel kan men er raadplegen.

2. Bespreking

Er werden geen vragen gesteld of opmerkingen gemaakt.

3. Indicatieve stemming

Het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2021, wat de bevoegdheid Brussel betreft, werd met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding aangenomen.

II. Vlaamse Rand

1. Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

De begroting van het Vlaamse Randbeleid bestaat uit drie begrotingsartikelen: 1° rechtstreekse initiatieven voor een gecoördineerd Randbeleid, 2° Vlaamse Randfonds en 3° vzw 'de Rand'.

Rechtstreekse initiatieven voor een gecoördineerd Randbeleid

Op dit eerste begrotingsartikel werd 304.000 euro aan subsidies toegekend aan verenigingen faciliteitengemeenten en impulssubsidies. Ook in 2021 waren er minder subsidieaanvragen door corona en veel hinder bij de uitvoering van de geplande projecten door de beperkende maatregelen. De Vlaamse overheid besliste toch subsidies toe te kennen, om verenigingen en organisaties niet nog verder in financiële moeilijkheden te brengen.

Ook in 2021 steunde het Randbeleid op de expertise en steun van de structurele partners BRIO, FeliXart en RINGtv. De initiatieven zijn gekend. Er werd voor algemene werkingskosten 199.000 euro uitgetrokken.

Vlaamse Randfonds

Het Vlaamse Randfonds kwam er aan het begin van deze regeerperiode. Er werd een budget van 20 miljoen euro voorbehouden om de specifieke uitdagingen in de

Vlaamse Rand aan te gaan. Sedert 2021 komt er bovendien jaarlijks 1,5 miljoen euro bij. Het gaat dus om een totaalbudget van maar liefst 26 miljoen euro om de Vlaamse Rand de aandacht te geven die hij verdient. Bovendien is er een begrotingsruiter, zodat de onbestede middelen kunnen worden overgedragen naar een volgend jaar. Zo heeft minister *Ben Weyts* veel flexibiliteit om gericht op opportuniteiten in te spelen.

Welke projecten steunt hij met het Randfonds? Twee hoofdthema's staan voorop: Vlaams en groen. 1,44 miljoen euro werd uitgetrokken ter versterking van het groene karakter van de Rand.

Het Vlaamse karakter versterkt de minister onder meer door meer dan ooit in te zetten op het Nederlands, de taal die ons allen verbindt. In 2021 werd ook 1,5 miljoen euro vrijgemaakt voor de bouw van de eerste secundaire school in Sint-Pieters-Leeuw. Het achterliggende Pajottenland is een blinde vlek inzake secundair onderwijs.

700.000 euro werd uitgetrokken voor taalstimulerende activiteiten tijdens schoolvakanties en kinderopvang en voor projecten in het kader van Lezen op School.

Ten slotte is er nog een restcategorie van bestedingen ter waarde van een goede 180.000 euro. Daarmee werd onder meer het loon van de Randfondscoördinator betaald en werd meegewerkt aan de uitbreiding van het Huis van Herman Teirlinck.

Vzw 'de Rand'

De algemene toelage voor de werking van vzw 'de Rand' bedroeg 7,12 miljoen euro. Er werd een nieuwe samenwerkingsovereenkomst opgesteld met nieuwe beleidsaccenten, met meer aandacht voor taalpromotie en verhoogde samenwerking met gemeenten in de Rand (andere dan de zes faciliteitengemeenten). In 2021 werd de onderwijsopdracht voorbereid die vzw 'de Rand' gekregen had. Bedoeling is goede praktijken te kunnen aanbieden in het secundair onderwijs waar veel anders-talige leerlingen en ouders zijn. In vergelijking met de Nederlandstalige scholen in Brussel krijgen de scholen in de Vlaamse Rand daar minder ondersteuning voor. Daar poogt de minister aan tegemoet te komen met ongeveer 1 miljoen euro werkingsmiddelen.

2. Bespreking

2.1. Klaas Sloomans

Klaas Sloomans verwijst naar het rapport van het Rekenhof dat bedenkingen heeft bij de manier waarop het Randfonds wordt beheerd. De minister is trots op de begrotingsruiters omdat hij op die manier flexibel kan inspelen op noden. Het Rekenhof denkt daar enigszins anders over en geeft aan dat de georganiseerde niet-aanwending van kredieten niet getuigt van correct budgettair beleid. Hoe reageert de minister daarop?

Verder staat in het rapport dat 3,1 miljoen euro vanuit het Randfonds werd doorgeschoven naar andere beleidsdomeinen en entiteiten die niets met het Vlaamse Randbeleid te maken hebben. Naar welke entiteiten zijn die middelen gegaan? Gaat het over onderwijs? Waarom werd slechts 0,6 miljoen euro van de 3,7 miljoen euro VEK effectief voor de aanpak van grootstedelijke problemen aangewend?

De Randfondscoördinator is in 2021 van start gegaan. Hij zou een aantal opportuniteiten onderzoeken voor de besteding van de middelen van het Randfonds. Welke opportuniteiten heeft de projectcoördinator gevonden?

2.2. Stijn Bex

Stijn Bex vraagt ook om verduidelijking bij de opmerking van het Rekenhof. In algemene zin stelt de Groenfractie vast dat de minister dingen doet bewegen op het beleidsdomein Vlaamse Rand. Het is soms moeilijk om te volgen, omdat ze de indruk krijgt dat hij meerdere keren over dezelfde budgetten communiceert. Het is dus goed hier het overzicht te krijgen. De fractie denkt dat het de goede richting uitgaat maar dat het ondanks de toename van het budget over een bescheiden bedrag blijft gaan. Er zijn nog steeds onvoldoende middelen. Daarom zal Groen zich onthouden.

2.3. Antwoord minister Ben Weyts

Minister *Ben Weyts* begrijpt de kritiek van het Rekenhof op de uitzondering op de eenjarigheid van de begroting. Het gaat om een uitzondering die politiek gevalideerd werd. Als er veel dergelijke uitzonderingen zouden zijn, zou dat de begrotingsopmaak ontwrichten. Vermits het gaat over veeleer bescheiden bedragen in het totaal van de begroting (50 miljard euro) heeft dat geen ontwrichtend effect. Het is een duidelijk politieke keuze geweest. Deze bespreking in de commissie bewijst overigens dat er politieke controle mogelijk blijft.

De minister heeft verduidelijkt dat de uitgaven tegemoetkomen aan de noden in de Vlaamse Rand. Er is enige budgettaire flexibiliteit nodig om in de vorm van projecten te kunnen inspelen op opportuniteiten. De twee thema's zijn Vlaams en groen. 1,4 miljoen euro gaat naar de versterking van het groene karakter van de Rand. Daarbij schakelt de minister over van een defensieve naar een offensieve strategie. Het gaat over extra groen, extra aanplantingen, extra bomen, via tien projecten samen met Natuur en Leefmilieu ter waarde van 2 miljoen euro. Hij probeert een hefboomeffect te realiseren. De middelen van het Randfonds worden ingezet met het oog op een multiplicatoreffect voor private of lokale initiatieven, en initiatieven op andere Vlaamse beleidsdomeinen. De minister verwijst naar de tien projecten die samen met Vlaams minister voor Leefmilieu Zuhair Demir werden gerealiseerd in het kader van de groene Rand. Vanuit het Randfonds heeft hij slecht 1,4 miljoen euro ingezet op een totaalbedrag voor die projecten van 2 miljoen euro. Daarnaast werd er in Asse 12 hectare bos aangekocht, wat in de Vlaamse Rand een enorm verschil maakt om gemakkelijk toegankelijk groen te realiseren. In totaal werden er via die 1,4 miljoen euro 42.000 extra bomen in de Vlaamse Rand geplant.

Voor het Vlaamse karakter werd 700.000 euro uitgetrokken voor taalstimulerende activiteiten tijdens schoolvakanties en kinderopvang en projecten Lezen op School. Ook voor Nederlandstalig onderwijs werden middelen van het Randfonds aangewend om additioneel een tandje bij te steken voor de Vlaamse Rand. Concreet gaat het over een secundaire school in Sint-Pieters-Leeuw waar geen aanbod was, en evenmin in de achterliggende regio. Er wordt dus aan een concrete nood tegemoetgekomen.

De Randfondscoördinator is slechts korte tijd aan de slag geweest omdat hij is ingegaan op een andere jobaanbieding op Europees niveau. Vooralsnog werd zijn taak ingevuld door vzw 'de Rand'. Er moet dus naar een nieuwe kandidaat gezocht worden.

3. Indicatieve stemming

Het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2021, wat de bevoegdheid Vlaamse Rand betreft, werd met 8 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

III. Dierenwelzijn

1. Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Zoals leden weten zijn de beleidsmiddelen voor Dierenwelzijn afgerond verachtvoudigd sinds Vlaanderen bevoegd werd, namelijk van 807.000 euro naar bijna 5,8 miljoen euro. Het merendeel van deze middelen is ondergebracht op één begrotingsartikel, ten belope van 5 miljoen euro. Daarnaast zijn er de ontvangsten en uitgaven die via het Dierenwelzijnsfonds verlopen, jaarlijks geschat op ongeveer 750.000 euro. Voorts zijn er ook nog steeds 10 miljoen euro eenmalige middelen voor de compensatie voor de pelsdierhouderijen en een foie-grasproducent.

Minister *Ben Weyts* licht dan de concrete begrotingsuitvoering in 2021 toe. De ontvangsten binnen het Dierenwelzijnsfonds lagen in 2021 iets hoger dan de ramingen, namelijk 830.000 euro tegenover 756.000 euro. Ook deze geruiterde middelen blijven over de jaren heen beschikbaar binnen het fonds.

Wat de uitgaven betreft zijn er drie belangrijke uitgavenposten: 1° de uitbouw van de inspectie in de Vlaamse slachthuizen, 2° ondersteuning van dierenasielen en inspectiedienst, en 3° studies en wetenschappelijk onderzoek, campagnes, dierenwelzijnsbeleid. Afgerond werd daarvoor 5.078.000 euro aangewend. Dat maakt dat er 5.078.000 euro van de beschikbare 5.401.000 euro werd vastgelegd (94%).

Tot slot komt de minister bij de 10 miljoen euro die werd uitgetrokken ter compensatie voor de pelsdierhouderijen en foie-grasproducent. Hoewel in de begroting 2021 voorzichtigheidshalve wel al rekening werd gehouden met de eerste uitbetalingen, heeft hij in 2021 hiervoor nog geen middelen moeten vastleggen en vereffenen. Dat vormt echter geen probleem omdat deze middelen geruiterd zijn, wat betekent dat ze over de jaren heen beschikbaar blijven.

Minister *Ben Weyts* geeft kort de stand van zaken van de dossieraanvragen en uitbetalingen tot op heden. Alle veertien nertsenhouders die in aanmerking kwamen voor de regeling en de foie-grasproducent hebben een aanvraag ingediend. Eén heeft een aanvraag ingediend via het Flankerend Beleid PAS, aangezien dit bedrijf daarvoor in aanmerking kwam. De dertien andere bedrijven hebben gebruikgemaakt van de regeling in het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2020 tot regeling van de vergoeding bij de bedrijfsstopzetting en bedrijfsreconversie van de pelsdierhouderijen en de eenden- of ganzenhouderijen. Acht nertsenbedrijven hebben reeds een formeel aanbod ontvangen van de landcommissies (in totaal een vergoeding van 5.252.138 euro). Buiten het PAS-bedrijf heeft één bedrijf momenteel reeds een uitbetaling aangevraagd en werd ook uitbetaald. Een uitbetaling is momenteel lopende. De minister concludeert dat alle pelsdierhouderijen in Vlaanderen op non-actief staan. In Vlaanderen worden dus geen pelsdieren meer gekweekt ondanks het feit dat het verbod pas ingaat in 2023. Het systeem waarbij de vergoeding afneemt naarmate de deadline nadert, heeft dus gewerkt.

2. Bespreking

In algemene zin stelt de Groenfractie vast dat de minister dingen doet bewegen op het beleidsdomein Dierenwelzijn, zegt *Stijn Bex*. Het is soms moeilijk om te volgen, omdat ze de indruk krijgt dat hij meerdere keren over dezelfde budgetten communiceert. Het is dus goed hier het overzicht te krijgen. De fractie denkt dat het de goede richting uitgaat maar dat het ondanks de toename van het budget van Dierenwelzijn over een bescheiden bedrag blijft gaan. Er zijn nog steeds onvoldoende middelen. Daarom zal Groen zich onthouden.

3. Indicatieve stemming

Het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2021, wat de bevoegdheid Dierenwelzijn betreft, werd met 8 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

Els AMPE,
voorzitter

Jeroen TIEBOUT
Inez DE CONINCK,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BRIO	Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum
BVR	besluit van de Vlaamse Regering
dko	deeltijds kunstonderwijs
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
VAK	vastleggingskrediet